

VierTaal

Ambulante dienst cluster 2
PO Amsterdam

Cursusaanbod

2019-2020

'GELIJKE KANSEN DOOR
VERSCHIL TE MAKEN'

"ROSIE IS EEN DROMETZIG MEISJE.
ALS IK HAAR WAT VRAAG KIJKT ZE
ME AAN MET EEN GLAZIGE BLIK. ZE
ANTWOORDT IN KORTE ZINNEN. TOCH
HEB IK HET IDEE DAT ZE SLIM IS. WAT
IS ER MET HAAR AAN DE HAND? HOE
KAN IK HAAR HET BESTE HELPEN?"

TOS (TaalOntwikkelingsStoornis) werd voorheen **ESM** (Ernstige Spraaktaal Moeilijkheden) genoemd.

VierTaal

Ambulante dienst cluster 2 PO Amsterdam
A. Roozendaalschool/prof. Burgerschool

Jan Tooropstraat 13
1062 BK Amsterdam
020 669 81 47

www.viertaal-ambulantedienst-amsterdam.nl
cursuscentrum.amsterdam@viertaal.nl

Inhoud

Aanbod workshops/presentaties/cursussen

Presentaties teamleden basisonderwijs

(veelal 1 bijeenkomst):

1. Ervaar TOS
2. Basismodule TOS
3. Slechthorende leerlingen in de klas
4. Luisterproblemen (AVP)
5. Woordenschat
6. Woordvindingsproblemen
7. Meertaligheid, bijzonder gewoon!
8. Zinsbouw in kleuren (kleurengrammatica)
9. Voorschotbenadering en Connect Klanken en Letters
10. Effectievere vragen stellen aan taalzwakke kinderen
11. Sensorische Informatieverwerking en TOS
12. Signaleringslijst spraaktaalproblemen onderbouw
13. Begrijpend lezen bij kinderen met TOS

Cursus

(bestaat uit meer bijeenkomsten)

Voor teamleden/ teams van basisscholen:

- TOS in het primair onderwijs

Korte voorlichtingen

(maximaal 1 ½ uur)

Voor teams van basisscholen:

- Teamvoorlichting: TOS, een onzichtbare handicap.
- Teamvoorlichting: Kinderen met een auditieve beperking: Slechthorende kinderen, niet alleen slechter, maar vooral anders horend.

Voor medewerkers voorscholen, peuterspeelzalen en kdv:

- Herken TOS
- Aan de slag met taal!

Voor ouders:

- Taal is overal
- Ouderbijeenkomsten rondom het thema spraaktaalontwikkeling

Vooraf

Ons cursusaanbod is gericht op problematiek die gerelateerd is aan TOS (TaalOntwikkelingsStoornis) en auditieve beperkingen. Het cursusaanbod is geschikt voor iedereen die met kinderen met communicatieve en/of auditieve beperkingen werkt. U vindt in deze brochure een overzicht van de workshops en presentaties die wij kunnen geven in het schooljaar 2019-2020, bijvoorbeeld als invulling van een studiedag. In overleg worden de presentaties/cursussen bij u op school gegeven of op een door ons verzorgde locatie. Een presentatie op maat voor uw school is ook mogelijk.

Aanmelding

Voor aanmelding of meer informatie kunt u contact opnemen met ons cursuscentrum via het e-mailadres cursuscentrum.amsterdam@viertaal.nl of via uw ambulante begeleider op school.

Wie zijn wij?

De Alexander Roozendaalschool en Professor Burgerschool in Amsterdam; twee scholen voor speciaal onderwijs cluster 2 en onderdeel van de cluster 2 instelling VierTaal. Deze scholen hebben één ambulante dienst. Deze begeleidt een groot aantal leerlingen met communicatieve en/of auditieve beperkingen in het (speciaal) basisonderwijs.

VierTaal verzorgt onderwijs en begeleiding aan:

- leerlingen met ernstige spraak- en/of taalproblemen;
- leerlingen met een stoornis in het autistisch spectrum waarbij de communicatieve problemen het leerproces het meest belemmeren;
- slechthorende leerlingen.

Naast het begeleiden van leerlingen met een cluster 2 indicatie, verzorgt de ambulante dienst:

- presentaties en workshops
- consultatie en advies

Kosten

Voor een standaard presentatie van 2 ½ uur met maximaal 20 deelnemers, wordt een totaal tarief gerekend van €450,-.

Voor afwijkende presentaties of trajecten hanteren wij een uurtarief per persoon van een bedrag van € 80,- voor zowel de contact- als voorbereidingsuren. Per aanvraag zal een offerte gemaakt worden op basis van de totale ureninzet, reiskosten en materiaal.

Presentaties teamleden basisonderwijs

1. Ervaar TOS

“De opdrachten kwamen voor mij veel te snel achter elkaar en een aantal woorden begreep ik helemaal niet; zeer frustrerend!” “Het valt niet mee om het begrip ‘democratie’ uit te leggen, als je een aantal relevante woorden zogenaamd niet kent.” “Eigenlijk begreep ik maar half waar het gesprek over ging, dus ik praatte maar zo’n beetje mee en sloeg de plank soms flink mis...”

Ervaar TOS is een ervarings-circuit, bestaande uit een tiental opdrachten gericht op het ervaren van taalontwikkelingsstoornissen.

De basis van de opdrachten vormen de taaldomeinen: spraak, auditieve verwerking, woordenschat en taalbegrip, woord- en zinsvorming en taalgebruik. Bij iedere opdracht wordt een duidelijke koppeling gemaakt met de theorie en de praktijk. Na het doorlopen van het circuit vindt er een plenaire nabespreking plaats. Zo deel je met elkaar je ervaringen. De begeleiders geven ook handelingsgerichte adviezen om kinderen met een TOS beter te kunnen ondersteunen.

Ontwikkeld door Auris Dienstverlening Goes.

Doel

- Door de opdrachten ervaar je zelf hoe het is om een TOS te hebben. Al doende leer je wat mensen met een TOS ervaren in allerlei dagelijkse situaties.
- Door het ervaren word je je meer bewust van je eigen handelen; je vergaart kennis en krijgt handvatten om kinderen met een TOS te ondersteunen in hun dagelijks functioneren thuis, op school en tijdens vrije tijd.

Voor wie

Het circuit is bedoeld voor leerkrachten, onderwijsassistenten, ib-ers, rt-ers, ouders en opvoeders van kinderen met een TOS.

2. Basismodule TOS 'de theorie van de spraaktaalontwikkeling'

"Luistert Noor nou niet of begrijpt ze het niet? Ik heb het uitgebreid uitgelegd en nu weet ze nog niet wat zij moet doen."

"Soufian heeft veel problemen om een verhaal te vertellen. Hij komt vaak niet uit zijn woorden. Hierdoor heeft hij ook problemen in de sociale interactie."

Hoe herken ik een leerling met TOS in de klas? Naar welke gebieden moet ik kijken? Hoe herken ik het verschil tussen een achterstand en een stoornis? Wat zijn de gevolgen van TOS voor de leerling? Hoe kan ik de communicatie tussen de leerling en mij verbeteren?

Doel

Na afloop van de presentatie:

- weet u het verschil tussen een normale taalontwikkeling, een blootstellingsachterstand en een taalontwikkelingsstoornis;
- heeft u inzicht in de deelaspecten van de spraaktaalontwikkeling en de problemen die bij de verschillende deelaspecten kunnen ontstaan;
- heeft u enige kennis van de basisaanpak voor cluster 2 leerlingen.

Voor wie

Leerkrachten, onderwijsassistenten, ib-ers en rt-ers binnen het (speciaal) basisonderwijs.

Deze presentatie is een goede basis:

- voor mensen met nog weinig kennis en ervaring op het gebied van TOS
- voor mensen die andere presentaties willen volgen.

3. Begeleiding van slechthorende leerlingen in de klas

“In mijn klas zit Carlos. Hij is slechthorend en hij gebruikt Solo apparatuur. Ik heb geen ervaring met het werken met kinderen die slechthorend of doof zijn en hoorapparaten of een cochleaire implantaat (CI) dragen.”

Minder horen is niet alleen zachter, maar ook anders horen.

Zijn er bij u op school kinderen met een auditieve beperking, met of zonder een arrangement vanuit cluster 2? Wat betekent het hebben van een auditieve beperking voor het leren in de klas? Hoe horen deze leerlingen eigenlijk? Wat zijn de gevolgen voor de spraak- en taalontwikkeling, de communicatie, het gedrag en het leren? Hoe kunt u omgaan met ondersteunende apparatuur en wat kunt u doen om de leerling alles zo goed mogelijk te laten volgen?

Doel

Na afloop van de presentatie/workshop heeft u:

- kennis over geluid en spraakverstaan en over het gehoororgaan;
- horen met een beperking - ervaringen opgedaan;
- inzicht in het lezen van een audiogram;
- kennis van verschillende technische aanpassingen;
- kennis van de mogelijkheden voor visueel taalgebruik en gebaren;
- meer zicht op de auditieve beperking en de praktische gevolgen voor het kind en de leerkracht in de klas;
- basiskennis over de gevolgen van de spraak-/taalontwikkeling, de communicatie, het leren, de sociaal-emotionele ontwikkeling en het gedrag.

Voor wie

Leerkrachten, onderwijsassistenten, ib-ers en rt-ers binnen het (speciaal) basisonderwijs.

Deze presentaties worden gegeven op de Ambulante Dienst in Amsterdam op woensdagmiddag 16 oktober 2019 en 22 januari 2020, tijd 15.00-17.30.

U kunt zich digitaal aanmelden op de website

www.viertaal-ambulantedienst-amsterdam.nl

onder kop: cursusaanbod 2019-2020

4. Luisterproblemen: wel horen, niet verstaan

“Tom is voor mij een raadsel. Als ik alleen met hem werk is hij gemotiveerd, maar in de klas lijkt hij ongeïnteresseerd en kan hij de les moeilijk volgen. Het lijkt wel alsof hij soms niet begrijpt wat er gezegd wordt. Zodra er buiten iets gaande is, is hij afgeleid en kijkt hij uit het raam.”

Kinderen zoals Tom zouden wel eens luisterproblemen kunnen hebben (voorheen: auditieve verwerkingsproblemen).

Wat zijn luisterproblemen? Hoe signaleer je deze?

Wat zijn de gevolgen voor het leren? Hoe kan je deze kinderen (in de groep) ondersteunen?

Op deze vragen krijgt u gedurende deze workshop een antwoord.

Doel

Na afloop van de workshop heeft u:

- inzicht in auditieve waarneming, auditieve verwerking en luisterproblemen;
- mogelijkheden om luisterproblemen te signaleren in de groep;
- kennis en ervaringen om de leerling beter te begrijpen;
- praktische handreikingen om een leerling met luisterproblemen te begeleiden.

Voor wie

Leerkrachten, onderwijsassistenten, ib-ers en rt-ers binnen het (speciaal) basisonderwijs.

5. Woordenschat

“Als ik met mijn klas werk, merk ik dat Sara een kleine woordenschat heeft. In de kring kan ze met moeite over haar ervaringen vertellen en soms begrijpt ze niet wat de ander bedoelt. Ook bij het werken mist ze vaak de betekenis van woorden, waardoor haar leerprestaties achterblijven.”

Kinderen met een beperkte woordenschat hebben moeite om taal te begrijpen en iets te vertellen. Ze kunnen in een gesprekje niet vlot reageren. Dit maakt het contact met andere kinderen heel moeilijk en belemmert hun verdere ontwikkeling. Wat zijn woordenschatproblemen, hoe signaleer je het en hoe kun je het woordenschatonderwijs inrichten?

Doel

Na afloop van de workshop heeft u:

- inzicht in de theorie rond woordenschatontwikkeling;
- inzicht in de woordenschatdidactiek en het gebruik van verschillende werkvormen uit het boek “Op woordenjacht”
- praktische handreikingen voor in de klas.

Voor wie

Leerkrachten, onderwijsassistenten, ib-ers en rt-ers binnen het (speciaal) basisonderwijs.

6. Woordvindingsproblemen

“Gisteren heb ik in Artis de eh... hoe heet-ie ook alweer, met die lange neus gezien” vertelt Merel aan de juf terwijl ze een gebaar maakt. Ze kan niet op het woord komen. Juf reageert: “Wat leuk, je was in Artis; was het misschien de ool...?”. Merel kijkt de juf opgelucht aan: “ja de olifanten heb ik gezien!” en ze vertelt dat ze heel veel bladeren aten.”

Kinderen met woordvindingsproblemen hebben moeite om op woorden te komen, terwijl ze de woorden wel kennen. Dit geeft hen vaak een gevoel van frustratie en onmacht. Ook heeft het gevolgen voor de zinsbouw en verhaalopbouw. Wat zijn woordvindingsproblemen? Hoe kunt u ze signaleren? En hoe kunnen kinderen met deze problemen het best begeleid worden?

Doel

Na afloop van de workshop heeft u:

- inzicht in de theorie over woordvindingsproblemen;
- mogelijkheden om deze problemen te signaleren;
- praktische handreikingen om deze leerlingen te begeleiden.

* Voor deze workshop is basiskennis over woordenschatontwikkeling nodig. Indien u deze kennis nog niet beheerst raden wij u aan om eerst de presentatie ‘Woordenschat’ te volgen.

Voor wie

Leerkrachten, onderwijsassistenten, ib-ers en rt-ers binnen het (speciaal) basisonderwijs.

7. Meertaligheid, bijzonder gewoon!

“Mehmet zit al bijna een jaar bij mij in de klas maar spreekt nog steeds geen Nederlands, moet ik mij zorgen maken?”

“De ouders van Aisha spreken alleen Berbers met haar, moeten ze thuis geen Nederlands met haar gaan spreken?”

“Mitchell spreekt Engels met zijn vader en Spaans met zijn moeder, op school spreekt hij Nederlands, is dit niet te veel voor hem?”

In het basisonderwijs hebben veel kinderen een andere moedertaal dan het Nederlands, dat als tweede of derde taal verworven wordt. Er heersen veel misverstanden rondom meertaligheid.

In deze workshop proberen we deze misverstanden op te helderen door u inzicht te geven in de meertalige ontwikkeling en het belang van de eigen taal en cultuur. Wij geven u handreikingen om adviezen te geven met betrekking tot de meertalige ontwikkeling die aansluiten bij de wensen en mogelijkheden van de ouders en de kinderen. Ook vertellen we hoe u in de groep en op school kunt omgaan met de diversiteit in talen en culturen.

Doel

Na afloop van deze workshop:

- bent u op de hoogte van het verloop van de meertalige ontwikkeling;
- bent u zich bewust van de misverstanden met betrekking tot meertaligheid;
- heeft u inzicht in het belang van de eigen taal en cultuur en kan hier gericht aandacht aan schenken in de groep;
- bent u op de hoogte van de moeilijkheden en mogelijkheden in de communicatie met ouders met een andere taal en cultuur;
- kunt u anderstalige ouders beter adviseren met betrekking tot de keuze van de talen die ze met hun kinderen spreken.

Voor wie

Leerkrachten, onderwijsassistenten, ib-ers en rt-ers binnen het (speciaal) basisonderwijs.

8. Zinsbouw in kleuren (Kleurengrammatica)

“Sofie maakt nog steeds van die kromme zinnen, hoewel ik haar altijd wel verbeter” “Als Mehmet iets vertelt, laat hij nog steeds woorden weg, waardoor ik zijn zinnen niet goed begrijp” “Jan blijft in van die korte zinnetjes praten, hoewel hij daar eigenlijk te oud voor is”

Voor kinderen met een taalstoornis is de verwerving van de grammaticale regels een van de moeilijkste aspecten in de taalontwikkeling. Om de taalstructuur goed te leren beheersen is er langdurige en expliciete training nodig. Het bouwen van zinnen met kleuren, d.w.z. een kleurengrammatica, biedt kinderen met een TOS een goede, visuele ondersteuning. Deze aanpak is ook zeer geschikt voor kinderen die Nederlands als tweede taal verwerven.

Doel

Na afloop van de presentatie heeft u:

- kennis over de problemen in de grammaticale ontwikkeling bij kinderen met een TOS;
- inzicht in een effectieve aanpak: zinnen bouwen met kleuren (kleurengrammatica);
- oefeningen in kleurenzinsbouw op verschillende niveaus;
- ideeën hoe u deze grammaticale aanpak ook kunt inzetten bij meertalige kinderen.

Voor wie

Leerkrachten, onderwijsassistenten, ib-ers en rt-ers binnen het (speciaal) basisonderwijs.

9. Voorschotbenadering en Connect Klanken en Letters

“Tsjja”, zei de leerkracht, “ik verwacht grote problemen met dit kind in groep 3, als ze moet leren lezen. Wat kunnen we eraan doen?”

Kinderen met auditieve en communicatieve problemen lopen een verhoogd risico op leesproblemen, maar er zijn ook andere kinderen waarbij het leren lezen niet vanzelf gaat. Om dat voor te zijn kun je in groep 2 al een aantal activiteiten ondernemen met de leerlingen om ze goed voor te bereiden op het verdere leesproces in groep 3. Het is een misverstand dat kinderen wel leren lezen en spellen als ze er ‘rijp’ voor zijn.

In deze workshop vertellen we met welke werkwijze en onder welke condities je kinderen kunt begeleiden in groep 2 om te komen tot beginnende geletterdheid. We gaan uit van het Protocol Preventie van Leesproblemen voor groep 1 en 2. Ook zal de start voor deze kinderen in groep 3 m.b.t. het lezen en spellen besproken worden en het vervolg van de begeleiding met Connect Klanken en Letters.

Doel

Na afloop van de presentatie heeft u zicht op:

- de samenhang tussen auditieve en communicatieve problemen en leesproblemen;
- het gebruik van de Signaleringslijst voor Kleuters 2.0 vanuit het Protocol Preventie van Leesproblemen voor groep 1 en 2;
- het gebruik van de Kleutertaken 2.0 uit het Protocol Preventie van Leesproblemen voor groep 1 en 2;
- het belang van de succeservaring en motivatie;
- de Voorschotbenadering van kleuters in groep 2 met praktische voorbeelden;
- Connect Klanken en Letters voor groep 3

Voor wie

Leerkrachten en rt-ers binnen het (speciaal) basisonderwijs (gr. 2 en 3).

10. Effectievere vragen stellen aan taalzwakke kinderen

“Hoe was je vakantie?” “O, leuk...”.

Ik stel vragen, maar krijg vaak geen antwoord... Telkens stagneert het gesprek weer. Hoe kan ik de taalzwakke leerlingen aan de praat krijgen?”

Vragen kunnen een goed middel zijn om de (taal-)ontwikkeling van kinderen te stimuleren. Maar vragen stellen heeft ook nadelige effecten, zeker voor taalzwakke kinderen.

Welk type vraag lokt wél taal uit, en welke andere technieken zijn er om het gesprek gaande te houden? Soms werkt een mededeling beter dan een vraag; maar hoe maak je van een vraag een mededeling?

Al deze aspecten gaan we bespreken, observeren op video en samen oefenen / ervaren.

Verder komen ter sprake: de denkstimulerende gesprekstechnieken (DGM) en filosofische gesprekken met kinderen.

Doel

Na afloop van de workshop kunt u:

- verschillende type vragen en hun effect herkennen;
- effectieve vragen stellen;
- het aantal vragen goed doseren;
- een vraag omzetten in een mededeling die taal uitlokt.

Voor wie

Leerkrachten, onderwijsassistenten, ib-ers en rt-ers binnen het (speciaal) basisonderwijs.

11. Sensorische Informatieverwerking en TOS

“Sommige kinderen kunnen gewoon niet stilzitten, en volgens mij kunnen ze dan ook niet goed opletten. Wat moet ik daaraan doen?”

Kinderen en volwassenen verwerken de hele dag allerlei prikkels uit hun omgeving. Als dit goed verloopt, kunnen we adequaat reageren. Bij sommigen is deze verwerking afwijkend, waardoor er ‘vreemde’ reacties kunnen optreden en leerprocessen niet optimaal verlopen. Veel kinderen met TOS hebben problemen met de prikkelverwerking, oftewel Sensorische Informatieverwerking (SI).

Doel

Na afloop van de presentatie heeft u inzicht in:

- de relatie tussen SI en diverse vormen van gedrag, zoals wiebelen op de stoel, moeite met opletten, mond volproppen met eten, overal aan friemelen, afwerende reacties op aanraking, ‘onhandige’ bewegingen, etcetera;
- de relatie tussen SI en TOS;
- het signaleren van SI-problemen bij leerlingen;
- leerprocessen: onder andere hoe kan je automatisering van vaardigheden bevorderen?
- het gebruik van SI-materialen in de klas, bijvoorbeeld ten behoeve van houding, concentratie en alertheid.

Voor wie

(Vak)leerkrachten, ib-ers, rt-ers en onderwijsassistenten binnen het basisonderwijs die een eerste kennismaking willen met Sensorische Informatieverwerking. Deze workshop bestaat uit twee bijeenkomsten. Na afloop van de eerste bijeenkomst krijgt u een opdracht mee die op de tweede bijeenkomst besproken zal worden.

12. Signaleringslijst spraaktaalproblemen onderbouw

“Mohammed kan steeds mijn instructie niet onthouden. Floortje doet nooit mee in de kring. Daan zegt steeds dingen als hij iets probeert te omschrijven.”

Het is van groot belang dat problemen in de spraaktaalontwikkeling zo vroeg mogelijk opgespoord worden, omdat op jonge leeftijd ingrijpen het grootste rendement geeft. Voor leerkrachten is het soms moeilijk te bepalen welke leerlingen mogelijk een achterstand in de spraaktaalontwikkeling hebben, zeker als ze ook nog meertalig zijn. Hiervoor is een kort en overzichtelijk signaleringsformulier ontwikkeld van één A4-tje. Dit is met name gericht op 4-jarigen.

In deze presentatie wordt uitleg gegeven hoe de lijst afgenomen wordt en de acties geregistreerd kunnen worden in het leerlingvolgsysteem.

De mogelijkheid bestaat om voor individuele meertalige kinderen samen met de ouders de moedertaalontwikkeling in beeld te brengen.

Doel

Vroegsignalering van spraaktaalproblematiek met hulp van het signaleringsinstrument.

Voor wie

Leerkrachten groep 1 en 2, IB-ers, RT-ers, medewerkers voorscholen/peuterspeelzalen

13. Begrijpend lezen bij kinderen met TOS

Olga 10 jaar: "Wanneer ik een stukje tekst lees en daarna vragen moet beantwoorden kan ik elke keer opnieuw beginnen met het lezen van de tekst. Ik vind begrijpend lezen dus heel saai."

Het begrijpen van woorden, zinnen en teksten is een belangrijke basis voor alle schoolvakken. Het begrijpen van een tekst is een denkproces, de lezer geeft in interactie met de tekst daar betekenis aan. Het doorgronden van teksten helpt met name de kinderen met een TOS de wereld om hen heen vol van woorden, zinnen en teksten te begrijpen. De school- en toekomstige carrière wordt beïnvloed door de vaardigheid om de inhoud van een stuk tekst te kunnen begrijpen. In deze presentatie delen we voorkennis met elkaar, gaan we kort in op verschillende theorieën over het lezen met begrip en worden er tips gegeven ter verbetering en het levendiger maken van het begrijpend leesonderwijs.

Doel

Na afloop van de presentatie heeft u inzicht in:

- verschillende theorieën over begrijpend lezen van groep 1 t/m groep 8;
- de relatie tussen TOS en begrijpend lezen;
- strategiegebruik voor het begrijpend lezen;
- close reading.

Voor wie

Leerkrachten, onderwijsassistenten, ib-ers en rt-ers binnen het (speciaal) basisonderwijs.

Cursussen

TOS in het primair onderwijs

Voor het werken met leerlingen met cluster 2 problematiek is het belangrijk kennis te hebben van:

- theorie van de spraaktaalontwikkeling;
- (didactische) aanpassingen;
- specifieke materialen;
- laatste inzichten op het gebied rondom de taalontwikkeling.

Deze cursus bestaat uit 10 modules waarvan de basismodule verplicht is om de keuzemodules te kunnen volgen (behalve Ervaar TOS).

De cursus wordt gegeven op de AD-dienst in Amsterdam.

U kunt zich hier individueel voor inschrijven.

Ervaar TOS

Doel

- Door het uitvoeren van diverse opdrachten ervaar je zelf hoe het is om een TOS te hebben. Al doende leer je wat mensen met een TOS ervaren in allerlei dagelijkse situaties.
- Door het ervaren word je je meer bewust van je eigen handelen; je vergaart kennis en krijgt handvatten om kinderen met een TOS te ondersteunen in hun dagelijks functioneren thuis, op school en tijdens vrije tijd.

Deze module is niet verplicht, maar wordt sterk aanbevolen als start.

In de overige modules zal gerefereerd worden aan de ervaringen opgedaan in 'Ervaar TOS'.

Data: 18-09-2019, tijd 15.00-17.30

29-01-2020, tijd 15.00-17.30

(Verplichte) basismodule: de theorie over de spraaktaalontwikkeling.

Doel

- verschil weten tussen een normale taalontwikkeling, een blootstellingsachterstand en een taalontwikkelingsstoornis.
- inzicht in de deelaspecten van de spraaktaalontwikkeling.
- enige kennis van de basisaanpak voor cluster 2 leerlingen

Data: 25-09-2019, tijd 15.00-17.30

05-02-2020, tijd 15.00-17.30

Het is aan te raden om voor de Basismodule de workshop 'Ervaar TOS' te volgen. Na deze verplichte basismodule volgen 8 modules naar keuze:

Luisterproblemen (AVP)

Doel

Na afloop van de module heeft u:

- inzicht in auditieve verwerking en luisterproblemen;
- mogelijkheden om luisterproblemen te signaleren in de groep;
- mogelijkheden om de leerling beter te begrijpen;
- praktische handreikingen om een leerling met luisterproblemen te begeleiden.

Data: 02-10-2019, tijd 15.00-17.30

26-02-2020, tijd 15.00-17.30

Woordenschat

Doel

Na afloop van de module heeft u:

- inzicht in theorie rond woordenschatontwikkeling;
- inzicht in woordenschatdidactiek en verschillende werkvormen uit "Op Woordenjacht";
- praktische handreikingen voor in de klas.

Data: 09-10-2019, tijd 15.00-17.30

12-02-2020, tijd 15.00-17.30

Meertaligheid

Doel

Na afloop van deze module:

- bent u op de hoogte van het verloop van de meertalige ontwikkeling;
- bent u zich bewust van de misverstanden met betrekking tot meertaligheid;
- heeft u inzicht in het belang van de eigen taal en cultuur en kan hier gericht aandacht aan schenken in de groep;
- bent u op de hoogte van de moeilijkheden en mogelijkheden in de communicatie met ouders met een andere taal en cultuur;
- kunt u anderstalige ouders beter adviseren met betrekking tot de keuze van de talen die ze met hun kinderen spreken.

Datum: 30-10-2019, tijd 15.00-17.30

Voorschotbenadering en Connect Klanken en Letters

Doel

Na afloop van de module heeft u zicht op:

- de samenhang tussen auditieve en communicatieve problemen en leesproblemen;
- het gebruik van de Signaleringslijst 2.0 voor Kleuters vanuit het Protocol Preventie van Leesproblemen voor groep 1 en 2;
- het gebruik van de Kleutertaken 2.0 uit het Protocol Preventie van Leesproblemen voor groep 1 en 2;
- het belang van de succeservaring en motivatie;
- de Voorschotbenadering van kleuters in groep 2 met praktische voorbeelden;
- Connect Klanken en Letters voor groep 3

Data: 06-11-2019, tijd 15.00-17.30

15-01-2020, tijd 15.00-17.30

Effectievere vragen stellen aan taalzwakke kinderen

Doel

Na afloop van de module kunt u:

- verschillende type vragen en hun effect herkennen;
- effectieve vragen stellen;
- het aantal vragen goed doseren;
- een vraag omzetten in een mededeling die taal uitlokt.

Datum: 27-11-2019, tijd 15.00-17.30

Materialenmarkt

Doel

Na afloop van de materialenmarkt heeft u:

- een idee met welke materialen/methodieken u het best een kind met TOS kan begeleiden;
- per probleemgebied veel materialen gezien en er uitleg bij gekregen;
- verschillende materialen uitgetprobeerd;
- ideeën opgedaan om direct toe te passen tijdens de begeleiding.

Datum: 08-01-2020, tijd 15.00-17.30

Zinsbouw in kleuren (Kleurengrammatica)

Doel

Na afloop van de module heeft u:

- kennis over de grammaticale ontwikkeling en problemen bij kinderen met TOS;
- inzicht in een effectieve aanpak: zinnen bouwen met kleuren (kleurengrammatica);
- oefeningen in kleurenzinsbouw op verschillende niveaus;
- ideeën hoe u deze grammaticale aanpak ook kunt inzetten bij meertalige kinderen.

Datum: 20-11-2019, tijd 15.00-17.30

Begrijpend lezen bij leerlingen met TOS

Doel

Na afloop van de module heeft u inzicht in:

- verschillende theorieën over begrijpend lezen van groep 1 t/m groep 8;
- de relatie tussen TOS en begrijpend lezen;
- strategiegebruik voor het begrijpend lezen;
- close reading.

Data: 13-11-2019, tijd 15.00-17.30

04-03-2020, tijd 15.00-17.30

Voor wie

Leerkrachten, rt-ers, onderwijsondersteuners en ib-ers die te maken hebben met een leerling met cluster 2 problematiek.

Kosten

Kosteloos voor leerkrachten, rt-ers, onderwijsondersteuners en ib-ers die begeleid worden vanuit VierTaal.

Voor andere geïnteresseerden € 60,- per losse module, compleet €300,-.

Hoe meldt u zich aan?

Wilt u deze cursus of een deel ervan bijwonen, dan kunt u zich digitaal inschrijven op de website:

www.viertaal-ambulantedienst-amsterdam.nl

onder kop: **cursusaanbod 2019-2020**

Heeft u nog vragen dan kunt contact opnemen met:

cursuscentrum.amsterdam@viertaal.nl

Korte voorlichtingen

Voor teamleden van basisscholen (deze presentaties duren ongeveer 1 ½ uur)

TOS, een onzichtbare handicap

Dit is een algemene presentatie over kinderen met een ernstige stoornis in de moedertaalverwerving. Door middel van beeldfragmenten en theorie leggen we uit wat deze beperking inhoudt en wat voor consequenties het voor de kinderen heeft. Ook geven we handvatten om spraaktaalproblemen te signaleren. Deze presentatie is zeer geschikt om een schoolteam voor te lichten over deze, vaak toch onzichtbare, handicap.

Kinderen met een auditieve beperking: slechthorende kinderen, niet alleen slechter, maar vooral anders horend

Dit is een algemene presentatie over kinderen die slechthorend zijn. Door middel van theorie, beeld- en geluidsfragmenten en het zelf ervaren leggen we uit wat deze beperking inhoudt en wat voor consequenties het voor de kinderen heeft. De soorten slechthorendheid, aanpassingen via apparatuur of omgeving en de gevolgen voor het onderwijsleerproces komen aan bod in deze voorlichting. Ook worden handvatten gegeven om de kinderen uit uw klas die minder goed horen te signaleren. Deze presentatie is zeer geschikt om een schoolteam voor te lichten over deze ingrijpende handicap.

Voor medewerkers voor- scholen, peuterspeelzalen en kinderdagverblijven

Herken TOS

“Soraya kletst de hele dag maar ik begrijp niets van wat ze zegt”. “Tim kent nog maar een paar woorden terwijl de andere kinderen op de speelzaal al veel meer woorden kennen. Moet ik me zorgen maken?”

Het is goed om de spraaktaalproblemen bij jonge kinderen in een vroeg stadium te herkennen, zodat de kinderen eerder en beter geholpen kunnen worden. Ernstige problemen in de spraak en taal kunnen grote gevolgen hebben voor een kind. Niet alleen in de communicatie maar ook voor de sociaal emotionele ontwikkeling, het gedrag en de leerontwikkeling. Aan de hand van beeldfragmenten van verhelderende praktijkvoorbeelden laten we zien hoe spraaktaalachterstanden bij peuters eerder herkend kunnen worden en hoe gesignaleerde achterstanden aangepakt kunnen worden.

Doel

Na afloop van de presentatie / workshop heeft de deelnemer:

- inzicht in de normale en afwijkende spraaktaalontwikkeling van 0 tot 4 jaar, waarbij aandacht is voor:
 - luisterhouding
 - taalbegrip
 - taalproductie
 - spraak
- praktische informatie en tips om eenmaal gesignaleerde achterstanden aan te pakken;
- kennis van de mogelijkheden m.b.t. hoe en wanneer hulp van buitenaf kan worden ingeroepen.

Aan de slag met taal!

“Ivy begrijpt het verhaal dat ik voorlees niet goed. Ze gaat dan zitten ‘klieren’ in plaats van te luisteren. Hoe kan ik ervoor zorgen dat ze het verhaal beter begrijpt?” “Liam spreekt in korte kromme zinnen. Hoe kan ik hem verbeteren of helpen om in goede zinnen te spreken?”

Nadat in ‘Herken TOS’ aandacht is besteed aan het signaleren van ernstige spraaktaalproblemen bij peuters wordt er in ‘Aan de slag met taal!’ uitgebreid informatie gegeven over hoe leidsters en pedagogisch medewerkers de spraaktaalontwikkeling gericht kunnen bevorderen.

Bij ieder kind verloopt de spraaktaalontwikkeling anders. Zeker in het geval van spraaktaalmoelijkheden is een individueel gerichte aanpak essentieel. Een achterstand in de spraaktaalontwikkeling kan namelijk grote gevolgen hebben voor een kind, nu en op latere leeftijd.

De workshop ‘Aan de slag met taal!’ toont aan de hand van praktijkvoorbeelden hoe je de spraaktaalontwikkeling van jonge kinderen kunt stimuleren. De beelden laten zien dat soms veel winst valt te halen met een andere aanpak. Niet alleen in een één op één situatie, maar ook in een groep.

Doel

Na afloop van de presentatie / workshop heeft de deelnemer:

- inzicht in de algemene taalprincipes over werken met peuters;
- kennis van de 5 basisregels m.b.t. het stimuleren van de spraaktaalontwikkeling;
- handvatten voor het stimuleren van de spraaktaalontwikkeling bij specifieke problemen m.b.t.:
 - luisterhouding
 - taalbegrip
 - taalproductie
 - spraak
 - stille kinderen.

Voor ouders

De Ambulante Dienst kan op aanvraag ook informatiebijeenkomsten verzorgen voor ouders van kinderen op de (speciale) basisschool.

Taal is overal

Tijdens de twee uur durende workshop 'Taal is overal' gaan we in op vragen als: waarom is er zo veel taal nodig? Spreek ik met mijn kind mijn eigen taal of niet? In welke situaties in en om het huis kan ik met mijn kind bezig zijn met taal? Hoe doe ik dat dan precies? Je hoeft als ouder geen moeilijke activiteiten te ondernemen om met taal bezig te zijn, daar wordt in deze workshop dieper op ingegaan. Ook kunnen ouders tijdens deze workshop hierover met elkaar in gesprek gaan en ervaringen met elkaar delen. Deze workshop is zeer geschikt voor een ouderavond.

Workshops voor ouders

Op uw school kunnen ouderbijeenkomsten georganiseerd worden rondom het thema spraaktaalontwikkeling. De workshops zijn gericht op het stimuleren van de ontwikkeling van spraak en taal in dagelijkse situaties. Er wordt informatie gegeven, video's bekeken, oefeningen gedaan en ervaringen uitgewisseld. Onderwerpen die aan bod kunnen komen: basisprincipes van de communicatie, woordenschat vergroten, zinnen uitbreiden, goede vragen stellen, interactief voorlezen, meertaligheid.

Meer informatie

Voor meer informatie over bijeenkomsten op locatie en de kosten kunt u contact opnemen met onze ambulante dienst.

Voor meer informatie over ons aanbod kunt u terecht op onze website

www.viertaal-ambulantedienst-amsterdam.nl

onder kop: **cursusaanbod 2019-2020**

Heeft u nog vragen dan kunt contact opnemen met:

cursuscentrum.amsterdam@viertaal.nl

VierTaal

Onze ambulante dienst maakt deel uit van Stichting VierTaal. Binnen VierTaal werken we samen met drie andere ambulante diensten en zeven scholen voor leerlingen met een taalontwikkelingsstoornis of een auditieve beperking in de regio's Amsterdam, Almere, Schagen en Den Haag. Hierdoor kunnen we als dienst gebruikmaken van alle kennis en faciliteiten die de scholen en diensten samen hebben en op deze manier onze leerlingen zo goed mogelijk onderwijs geven. In alle vier genoemde regio's zijn de ambulante diensten aan de scholen verbonden. Vanuit de ambulante diensten worden leerlingen begeleid die een ondersteuningsarrangement hebben gekregen van de CvO van Stichting VierTaal. De begeleiding vindt plaats op reguliere scholen. Meer informatie over onze scholen, de ambulante diensten, het toelatingsbeleid en het bestuur vindt u op de website van Stichting VierTaal.

www.viertaal.nl